

Asia: VN/9365/2025

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko teillä lausuttavaa esityksestä yleisesti?

Keski-Uudenmaan työllisyysalue kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen eduskunnalle työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n muuttamisesta. Keski-Uudenmaan työllisyysalue pitää työttömyysturvajärjestelmän seuraamusjärjestelmän selkeyttämistä kannatettavana. Työttömyysturvalakiin esitetyt muutokset sisältävät kuitenkin piirteitä, jotka heikentävät työllisyysalueiden mahdollisuuksia tuottaa työllistymistä ja alueen elinvoimaa edistäviä palveluja. Työnhakijoiden työllistymisen tukeminen tulisi olla työllisyysalueen ensisijainen tehtävä, mutta esitetty lakiesitys painottaa valvontaa ja sanktiointia. Lisäksi esitys pitää sisällään riskin työllistämiseen suunnattujen resurssien kohdentamisesta työssäolovelvoitteen täyttämiseen, eikä niinkään asiakkaan palvelutarpeen mukaiseen palveluun.

2. Onko teillä lausuttavaa säädösehdotuksesta ja sen perusteluista?

Esityksessä mainittu pelotevaikutus voi olla tosiasiallisesti hyvin vähäinen ja muistutuskäytäntö on esityksessäkin mainittu toimivaksi malliksi. Työnhakija-asiakkaiden tilanteet ovat hyvin erilaisia ja karenssi jo ensimmäisestä laiminlyönnistä voi siksi aiheuttaa tarpeetonta kuormitusta sekä työnhakijoille että työvoimaviranomaiselle.

Työssäolovelvoitteen lyhentäminen on kannatettavaa.

3. Onko teillä lausuttavaa esityksen vaikutusarvioista?

Esityksen työllistymisvaikutukset ovat melko pieniä, lisäksi taloudellisten vaikutusten osalta olisi tärkeää arvioida myös mahdollisia riskejä, kuten työnhakijoiden tilanteen vaikeutumista ja tuen menettämisen vaikutuksia. Työnhakijan taloudellisen tilanteen vaikeutumisen myötä riski hänen kokonaistilanteensa vaikeutumiseen lisääntyy enemmän kuin todennäköisyys työllistymiseen. Mikäli

työnhakijalla ei ole tosiasiallisia mahdollisuutta työllistyä, pakko itsessään auttaa harvoin työsuhteen syntymistä.

Hallituksen esityksen mukaan tavoitteena olisi vahvistaa myös työnhakijoiden osallistumista työnhakua ja työllistymisen edistämistä tukeviin muihin palveluihin. Tämä on ollut ja on luonnollisesti yhä työvoimapalveluiden yksi tärkeimmistä tehtävistä. Tulee kuitenkin huomioida, että jos työnhakija-asiakkaan oletetaan työttömyysetuuden menettämisen takia hakeutuvan työhön ja palveluiden pariin aktiivisemmin, on vaarana se, että kuntien työllisyydenhoitoon varaamat resurssit kohdentuvat työssäoloehdon täyttämiseen eivätkä asiakkaiden tosiasiallisen palvelutarpeen mukaiseen palveluun.

4. Tulisiko työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n soveltamisalaa laajentaa uusiin työnhakijaa etuuden saamisen edellytyksenä velvoittaviin toimiin? Mitä nämä toimet olisivat ja miksi velvoittavuutta tulisi laajentaa niihin? Jos mahdollista, esittäkää myös arvio mahdollisen laajennuksen vaikutuksista.

Keski-Uudenmaan työllisyysalue ei kannata velvoitteiden laajentamista.

Jamisto Annukka
Keski-Uudenmaan työllisyysalue / Järvenpään kaupunki